

DÉLMAGYARORSZÁG

78. évfolyam, 104. szám
1988. május 3., kedd

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT
SZEGED VÁROSI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Havi előfizetési díj: 43 forint
Ára: 1,80 forint

AKSH adatai

Gondok a víz körül

Környezetünk gyorsuló mértékű károsodása egyre inkább ráirányítja a figyelmet a talaj, a folyókák és a mélyrétegek tiszta vizének védelmére. Igen-csak szükség lenne jövőnk és utódaink emberi környezetének megóvása miatt a közműrendszer fokozott ütemű fejlesztésére. Ezt bizonyítja a Központi Statisztikai Hivatal Csongrád megyei igazgatósága által készített elemzés, amely térségünk vízellátási és szennyvíz-elhelyezési adatait tárgyalja.

A megye valamennyi településén van közüzei vízellátás, 1986 végén a vízhálózatokhoz a lakásoknak több mint a 60 százaléka kapcsolódott. Ez az arány Szegeden lényegesen magasabb, 87 százalék volt. Mégis, a megyei városok közül csak Debrecen helyzete rosszabb, Miskolc és Pécsé kissé, Győr pedig lényegesen jobb. A legújabbban vízművet létesített községeknél, és ott, ahol magas a külterületeken élel aránya, csak minden ötödik lakásban folyik a csapból a vízműtől érkező víz. A 30 ezer tanyai lakos többsége ma is ásott kutakból meríti a vizet.

A közüzei vízhálózat hossza 1970 óta évente mintegy 2 százalékkal — 33 kilométerrel — növekedett. Az elavult vezeték cserélése a kívánatosnál lassúbb. Ezért a meglévő vezetékrendszer minősége igencsak kifogásolható. Szegeden évente a hálózat mindössze 1 százaléka cseréjére van pénz.

A termelt és a fogyasztókhöz eljuttatott víz mennyisége 1983-ig rohamosan nőtt, azóta viszont számottevően nem változott. A hálózatból elszökő víz mennyisége minden évben jelentős. Az egy főre jutó napi átlagos vízfogyasztás az 1970. évi 72 literrel 1986-ig 146 literre nőtt.

Az ivóvíz a megye valamennyi településén megfelelő mennyiségben rendelkezésre áll. A mélyrétegek — Szeged kivételével — még évtizedekig tudják adni a szükséges köbmétereket. A minőség általában megfelelő. Ellenben az ivóvízszabványban szereplő metánérték 13 település vize túllépi. 11 településen pedig a vastartalom nagyobb a kívánatosnál. Újabban kiderített gond, hogy 14 településen a megengedettnél több az arzéntartalom. Két községben arzénmentesítő berendezést létesítettek. Több helyen csak keveréssel kívánják a gondot orvosolni. A vizet rontják a csőtörések, beszívások és a gyakori gondatlan szerelesek.

Szeged vízellátása most megfelelő. Két éve az 1 főre jutó napi átlagos felhasználás 179 liter volt. Az ivóvizet ma 7 vízmű 81 kútja termeli, 150—550 mé-

teres mélységből. A jelenlegi vízfelhasználás viszont megközelíti a víztermelő kapacitás felső határát. A víztárolók kapacitása lényegesen alacsonyabb a szakemberek által kívánatosnak tartottnál. A közeljövő várható ellátási problémáit az Algyő mellett levő Eszaki vízmű új kútjai enyhítik majd.

A csatornahálózat bővülése még ma is elmarad a vízhálózaté mögött. A megyében a szennyvízelhelyezés igen elmaradott. A derítők széles körben alkalmazottak, ezek azonban aligha jelenthetnek megoldást a gondokra. A tisztítóokban elhelyezett viznek csak az egyharmada kezelhető. S még ennek a kis mennyiségnek sem mindig megfelelő a tisztulása. Szegeden az alapvető szennyvízkezelés sem történik meg. A talaj- és a folyókák minőségének rontása nagymértékű. A megye rossz csatornázottsága egyre komolyabb környezetvédelmi problémákat okoz.

Szennyvízelvezető csatorna 1986-ban a megye 14 településén volt. A közüzei hálózatok csak a településközpontokra, egyes szociális intézményekre, és néhány lakás ellátására korlátozódnak. Szegeden a lakások 62 százaléka van bekapcsolva a csatornahálózatba. Egy kilométeres vízművezetékre 312 méter csatorna jut. Ez lényegesen kevesebb, mint az ország más városában. A meglévő csatornahálózat csak a belső városrészek és az új lakótelepek szennyvizének elvezetését oldja meg.

A megye városai közül a legnagyobb arányú fejlesztés Szentesen történt. Valószínűleg ez nem egészen véletlen, hiszen itt van a Csongrád Megyei Vízellátási és Csatornamű Vállalat központja.

Szegeden a következő években a külső városrészek csatornázása a fő feladat. Már megindult a Móraváros elvezető rendszerének az építése.

A vízügyi vállalatok csatornázásra fordítható pénzei minimálisak. Így a fejlesztések forrása a tanácsok juttatása, a vízügyi alap és a lakosság anyagi hozzájárulása lehet.

A házi derítők építése nem megfelelő módszer a szennyvíz kezelésére. Az elszívógó vizek aggasztó környezeti változásokat is okozhatnak. Szegeden a talajvizsgálatokkal kimutatott anyagok közül a szulfáttartalom a csatornabírság határértékét is meghaladta.

Nagy a feszültség az elvezetés és a tisztítás között. A tisztítóképesség csak az összegyűjtött szennyvíz 28 százaléka elégen-dő most. Az elvezetett szennyvizek háromnegyede Szegedről származik. Ez a hatalmas szennytömeg a Tisza vizét károsítja. En-

nek fele a piszkosabb ipari szarmazék. A vállalatok által végzett tisztítás alacsony hatékonyságú. 1986-ban 24 vállalat fizetett majdnem 10 millió forint szennyvízbírságot. Ennek a beruházásokra gyakorolt ösztönző hatása még az elenyészőnél is kevesebb.

A szegedi, biológiai rendszerű tisztítómű még az ezredfordulóig szóló távlati tervekben is hiányzik. A megye tisztítóműveinek többsége mechanikai rendszerű, amelyek már nem tudják a megfelelő minőségű tisztulást produkálni. Lényeges tisztítást végző, biológiai rendszerek csupán Hódmezővásárhelyen, Szentesen és Ópusztaszeren működnek.

A települések szinte szennyvíztavakon fekszenek. A talajvíz szintje emelkedik, minősége romlik. De a folyókák is legalább ilyen mértékben károsodnak. Ezért környezetünk nagymértékben károsodik. Ez a térségben élő emberek életkörülményeinek romlását jelenti, és perspektívájában súlyos aggodalmakra is okot adó folyamat.

B. I.

Tanácskozás a bérreformról

Bérreform és gazdasági kibontakozás címmel hétfőn háromnapos tanácskozás kezdődött az Állami Bér- és Munkügyi Hivatal rendezésében Budapesten, a Nemzetközi Kereskedelmi Központban. A résztvevők — közzgazdászok, vállalatvezetők, társadalmi szervezetek képviselői és meghívott külföldi szakemberek — a bérreform előkészítése során felvetődött, egyelőre nyitott, vagy még vitatott kérdésekre keresnek választ a tudományos és a gyakorlati tapasztalatok segítségével.

A tanácskozást Medgyessy Péter miniszterelnök-helyettes nyitotta meg. Szólt arról, hogy a gazdasági reform lényeges eleme a költségekkel való racionálisabb vállalati gazdálkodás, s azon belül a munkavállalók megfelelő érdekelttségének kialakítása. Ehhez azonban már nem elegendő a bérszabályozás jelenlegi gyakorlatát tovább alakítani, hanem alapvetően új megoldásra, az eddiektől merőben eltérő bérszabályozási rendszer működtetésére van szükség. A bérreform olyan lépés, amely elsődlegesen a bérmechanizmus reformját, a piaci, gazdasági feltételek megteremtésével párhuzamosan a bergazdálkodás kötöttségeinek oldását jelenti — szögezte le.

Hangsúlyozta, hogy jelenleg túlzott várakozás tapasztalható a változásokkal szemben, holott a stabilizációs program csak hosszabb távon hozhatja meg az eredményeket. A bérreform végrehajtása során is számolni

kiteljesedésevel együtt, azzal összhangban haladhat előre.

A szakemberek véleménye szerint a bérreform csak egy átfogó gazdasági — bizonyos értelemben társadalmi, szociálpolitikai és politikai — reform keretében, illetve annak részeként képzelhető el. Céljaink érvényesítéséhez ugyanis változnia kell a gazdasági környezetnek is, s az eddigi tapasztalatok arra mutatnak, hogy meglehetősen korlátozott a béren kívüli juttatások berbe történő beépítésének lehetősége.

A bérreform általános céljai közt említette Halmos Csaba a munkabérek ösztönző funkciójának erősítését, a munkaerő racionális, társadalmilag méltányos hasznosítását, olyan kereseti arányok kialakítását, amelyek tükrözik a társadalom értékítéletét. A bérreállással kapcsolatos döntéseknek demokratikus alapokra, a társadalmi érdekek egyeztetésére kell épülniük.

Az első lépéseket már jövőre meg kell tenni — mondta. Már 1989-re ki kell alakítani és működtetni az intézményes érdekegyeztetés mechanizmusának néhány fontos elemét. Ezzel együtt a jövő év elejétől lényegesen oldani szükséges az el-különített bérszabályozás kötöttségeit a gazdálkodó szervezeteknél.

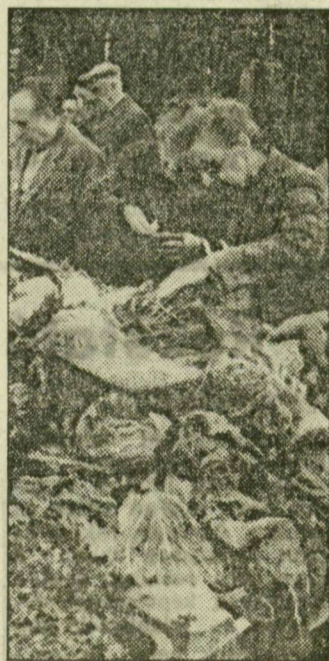
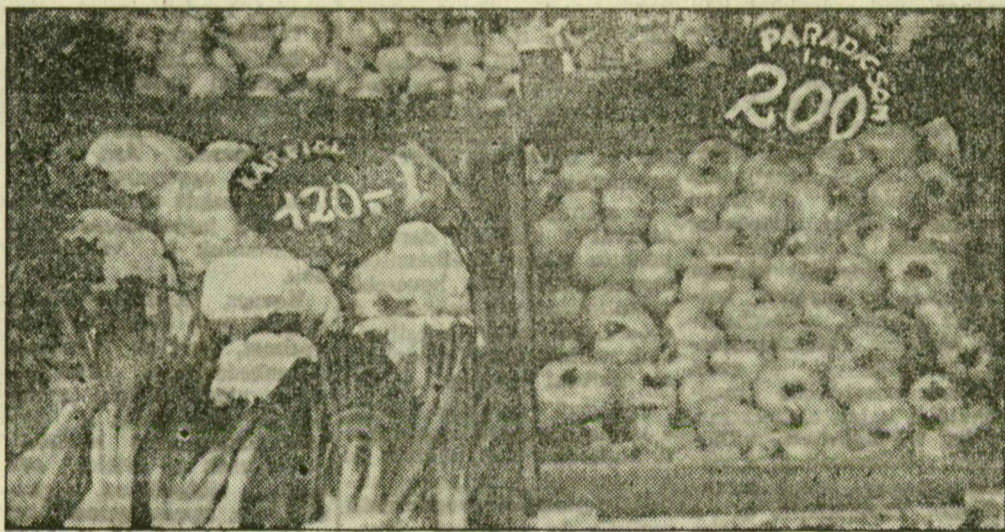
A kérdéssel kapcsolatban a szakszervezetek álláspontját Nagy Sándor, a SZOT titkára foglalta össze. A szakszervezetek véleménye szerint az érdekek olyan egyeztetésére van szükség, amely alulról, a vállalatoktól indul ki, s annak során a munkáltatók a szakszervezeti szervekkel a béremelés minimális mértékében állapodnak meg. E „béralkuról” ágazati szinten folytatódhatnak tovább a tárgyalások szakmák, szakmecsoporthoz, majd a kormány, a SZOT és a Kamara egyeztetésével elkészítését.

A szakszervezetek is egyetértenek azzal, hogy a bérszabályozás jelenlegi rendszere jövőre már nem tartható fenn, ám valószínűleg a bérmegállapodás új mechanizmusa sem működhet még egészében. Bizonyos egyeztetéseket azonban már jövőre is szükségesnek tartanak.

Fodor László, a Magyar Gazdasági Kamara főtákarhelyettese annak a véleménynek adott hangot, miszerint a bérszabályozás megreformálása helyett most helyesebb lenne a bérmechanizmus reformjáról beszélni.

Héthy Lajos, a Munkügyi Kutatóintézet igazgatója arra világított rá, hogy bérpolitikánk az elmúlt évtizedek során olyan gazdasági, de társadalmi és szociálpolitikai prioritásokat is felvállalt, amelyek érvényesítésére önmagában nem bizonyult alkalmasnak. A bérpolitika alapvető prioritása a jövőben a gazdaságilag racionális és társadalmilag méltányos bérszínvonal, bérarányok kialakítása kell, hogy legyen.

Kedden a konferencia folytatja munkáját: hazai és külföldi szakemberek mondják el véleményüket, tapasztalataikat. (MTI)

Schmidt Andreea felvételei

Van, aki csak nézi...

...akad, aki beleturkál, s némelyek — még módjával — méretnek is belőle. Hogy ki melyik csoportba tartozik, „zöldsege” és pénzértéke szerint, maga dönt. Mire elfogy, már hozzák is az utánpótlást a friss primőrökből. A környékbeli föliások terméséből jut bőven a szegedi piacokra, üzletekbe is